

Ljubljana

LETNO POROČILO

N U K

1957

999607379

P O R O Č I L O

o delu Narodne in univerzitetne knjižnice v letu 1957.

V preteklem 1957. letu je naš zavod po utrjenih smernicah nadaljeval delo, imajoč pred očmi obe poglavitni nalogi, ki jih je dolžan opravljati tako kot matična (t.j. centralna republiška) kakor tudi kot univerzitetna knjižnica.

Finančno stanje. Finančna sredstva so ostala v glavnem ista kakor v prejšnjem letu. Nujno so se povišali osebni krediti, materialni in od teh zlasti funkcionalni pa so ostali isti. Zaradi rastoče dražinje so se torej materialni krediti v resnici zmanjšali. Vendar so bili nekateri kurzi za nakup inozemskih knjig ugodnejši kakor v prejšnjih letih, tako da nabava tujih knjig ni nazadovala, dasi še daleč ni mogoče ustreči z zneskom din 7,840.000, kolikor je znašal kredit za nabavo knjig, rokopisov, geografskih kart itd., vsem potrebam.

Prostori. Stanje prostorov postaja od leta do leta bolj kritično. Rešitev bo prinesla izselitev tistega dela filozofske fakultete, ki zdaj gostuje pri nas in zaseda 974,28 m² površine (25 sob).

Oprava. Pomembna novost je nabava železnih polic, ki smo jih lahko kupili iz investicijskega kredita. Postavili smo 61 takih polic v 2. skladišču. Če bomo še naprej dobili investicijski kredit, bomo hkrati opremili vsa skladišča z železnimi policami. Nabavili smo tudi šest katalognih omaric, vendar jih je za zdaj potrebnih vsaj še deset. Da bi uredili razsvetljavo v skladiščih, smo za poskušnjo nabavili tri fluorescenčne cevi; če se bodo obnesle, jih bomo uvedli v vsa skladišča.

Zelo občutno je pomanjkanje pisalnih strojev, tako da že ovira redno delo; zanje ni bilo denarja.

Osebjje. Dne 31. decembra 1957 je naš zavod imel 67 uslužbencev in delavcev, od tega znanstvenih sodelavcev 8, bibliotekarjev 15, knjižničarjev 12, administrativnih uslužbencev 16, pomožnih (delavcev) 16. Večina administrativcev, med njimi tudi strojepiske, je vključena v strokovno (knjižničarsko) delo. Med letom sta odšla iz knjižnice 2 uslužbenca, prišel 1. Vidi se, da se uslužbenški kader ustaljuje. Šal še ni bilo mogoče zasesti mesto tajnika.

Dotok knjig. Največji dotok novih knjig pomenijo dolžnostni izvodi. Pri nakupih iz tujine smo upoštevali najprej znanstvene revije, potem enciklopedična in slovarska dela in naposled drugo znanstveno literaturo, izvzemši specialnejšo tehnično in medicinsko, za katero skrbita predvsem Centralna tehnična in Centralna medicinska knjižnica. Upoštevali smo v večji meri kakor prejšnja leta matematično-prirodoslovna dela, ne da bi zanemarili družbene in humanistične vede.

Tako smo dobivali (največ z nakupom, pa tudi z zamenjavo in kot dar) 528 tujih revij (v prejšnjem letu 420). Izmed važnejših nakupov naj navedem:

- Proceeding of the International Conference on the Peaceful Uses... 1-16.
 Flora Republicii populare Romane 1-5.
 Enciclopedia italiana di scienze, lettere ed arti, 1-39.
 Larousse du XXe siècle 1-6.
 Scottish National Dictionary I-IV, 16 zvezkov.
 Grove's Dictionary of Music, 1-9.
 Corominas, Dizionario critico etimologico de la lengua castellana 1-4.
 Thieme-Becker, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler, 1-37.
 Monumenta chartae papyraceae historiam illustrantia 1-5.

Zamenjali smo s 143 ustanovami iz 26 držav ter dobili z zamenjavo 1178 knjig (zvezkov) in 185 revij.

Knjižni fond se je povečal v l. 1957 za 22.988 zvezkov (niso šteli rokopisi niti lepaki, fotografije ipd.), tako da je štela Narodna in univerzitetna knjižnica konec 1957. leta 676525 zvezkov, od tega postavljenih 428437 in nepostavljenih 248088. Od nepostavljenih (nekatalogiziranih) pa je marsikaj urejeno in dostopno.

Podoba, v kakšnem razmerju so bile evidentirane (katalogizirane) knjige posameznih strok, kaže naslednja preglednica; zajema pa samo tista dela, ki so šla skozi katalogizacijo za abecedni in sistematični katalog (tako da niso upoštevanjasi in časopisi, zemljevidi, glasbene izdaje, rokopisi ipd.):

	Število zvezkov	Odstotki
1. <u>Humanistične vede</u>	4166	51,4
Od tega družb. vede in pravo	1383	17,1
2. <u>Prirodne in uporabne vede</u>	2228	27,5
Od tega: prirodne	885	10,9
uprabne	1343	16,6
3. <u>Leposlovje</u>	1431	17,7
4. <u>Verstvo</u>	157	1,9
5. <u>Zabava in šport</u>	122	1,5
	<u>8104</u>	<u>100 %</u>

Revizija knjižne zaloge. V poletnih mesecih smo nadaljevali 1956. leta začetno veliko revizijo vsega postavljenega knjižnega fonda. V letu 1956 so bile pregledane knjige s signaturo 41000 do 98000, v 1957 pa od 98001 do 115000. To delo se bo v poletnih mesecih 1958 nadaljevalo. 1958 : 115000 - 153931

Obisk in izposojanje knjig. Posebna statistika (gl. niže) kaže, kolikšen je bil obisk in koliko knjig smo izposodili. Število obiskovalcev se je v primeri s prejšnjim letom (1956) v letu 1957 nekoliko zmanjšalo. Medtem ko je bilo v l. 1956 vseh obiskovalcev

106982, jih je bilo v l. 1957 samo 88968. Podrobnejša statistika kaže, da se je zmanjšalo število študentov (od 98.303 na 80.263); vzrok je v boljših življenjskih pogojih študentov (stanovanja) in v boljši izrabi drugih knjižnic in seminarjev na univerzi. Kljub temu pa je velika čitalnica v zimskih mesecih še zmerom prenapolnjena.

Centralni katalog FLRJ. Obsežno gradivo (nad pol milijona katalognih listkov) je v glavnem razvrščeno. Začelo se je alfabeticiranje, ki pa počasi napreduje, ker je na voljo samo en bibliotekar. Tudi primanjkuje katalognih omarič in prostora.

Publikacije. Slovenska bibliografija za leto 1954 je dotiskana in bo vsak čas izšla. V tisku je bibliografija za 1955, a za tisk pripravljena je tudi za leto 1956. Upati je, da tiskarna ne bo več odlagala dela za našo bibliografijo, kakor se je doslej zmeraj godilo. Ta publikacija, ki prinaša poleg bibliografije samostojnih tiskov tudi bibliografijo člankov v revijah in časnikih, se je dobro uveljavila v naši javnosti. - Mesečno bibliografije smo objavljali v "Knjigi 57".

Tudi v preteklem letu smo vsako tromesečje izdajali šapirografirane "Objave Narodne in univerzitetne knjižnice", ki prinašajo tujo literaturo, došlo v Narodno in univerzitetno knjižnico. Pošiljamo jih vsem fakultetam in večjim knjižnicam. - Širšo javnost smo obveščali s novostmi Narodne in univerzitetne knjižnice v dnevniku Ljudska pravica.

Razstave. Na Prešernov dan je bila odprta razstava Naši protestantski pisci in je trajala od 7-23 februarja; uredil jo je naš rokopisni oddelek. - Od 29. junija do 21. julija je bila v okviru V. ljubljanskega festivala razstava: Slovenski podzemeljski svet; uredil jo je naš grafični in kartografski oddelek. Tretja razstava je bila: Naše prevodno slovstvo od 11-19 okt. Priredili smo jo ob kongresu Društva prevajalcev Jugoslavije. - Rokopisni oddelek je sodeloval pri razstavi Življenje in delo dr. Fr. Prešerna, ki je bila v mesecu maju v Prešernovem muzeju v Kranju.

Naše tri razstave je obiskalo 3.365 oseb.

Sodelovanje z drugimi ustanovami. Preko knjižničnega odbora je Narodna in univerzitetna knjižnica sodelovala z vsemi fakultetami. Bilo bi želeli, da bi s fakultet dobivali več predlogov za naročila, zlasti s tistih področij, ki jih je dolžna gojiti naša knjižnica.

Bibliografski oddelek je sodeloval z Muzejem NOB in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, prav tako z Leksikografskim zavodom v Zagrebu. S popisom tujih novosti in periodik smo sodelovali z Bibliografskim inštitutom v Beogradu.

Z našimi študijskimi knjižnicami in z republiškim centralnimi knjižnicami, izmed teh najbolj z zagrebško Sveučilišno knjižnico, dalje z beograjsko Univerzitetno biblioteko "Svetozar Marković" smo bili v stalnih zvezah zaradi posojanja in izposojanja znanstve-

nih del. Zveze smo imeli tudi z mnogimi inozemskimi knjižnicami zaradi zamenjave in zaradi izposojanja.

Knjižnični odbor. V študijskem letu 1956/57 je bil knjižnični odbor sestavljen takole: predsednik dr. Gorazd Kušej, tajnik dr. Mirko Rupel, člani: dr. Franc Dominko, dr.ing. Venče Koželj, dr. Leon Matajc, dr. Alfonz Pirc; namestniki: ing. Friderik Gerl, dr. Miha Likar, Pavel Marc, ing Oton Muck.

Knjižnični odbor je sprejel upravnikovo poročilo za 1956, pretresel važnejša naročila knjig in revij, predložil rektoratu poročilo o pregledu vseh knjižnic na univerzi in obravnaval tekoče zadeve. Zeleti bi bilo, da bi univerzitetna uprava pretresla predloge knjižničnega odbora, ki se tičejo izboljšanja dela v knjižnicah na univerzi in zlasti koordinacije pri nabavah, ki jih je ta odbor poslal rektoratu 8.julija 1957 (po sklepu seje z dne 5. julija 1957).

Z novim študijskim letom 1957/58 je bil izbran nov knjižnični odbor, vendar šele sredi decembra 1957, zato se ta še ni utegnil sestati. Sestavljajo ga kot člani:

1. prof.dr. Gregor BREMOŠNIK (za filozofsko fakulteto)
2. prof.dr. Franjo DOMINKO (za naravoslovno fakulteto)
3. prof.dr. Gorazd KUŠEJ (za pravno fakulteto)
4. prof.ing.arch. Marjan MUŠIC (za fak.za arh.gradb.in geodezijo)
5. prof.dr.ing. Venče KOŽELJ (za fak.za elektr.in strojništvo)
6. prof.ing. Raša VODUŠEK (za fak. za rud.met.al.in kem. tehnologijo)
7. doc.dr. Leon MATAJC (za zak.šasploš.medic.in stomatologijo)
8. prof.ing. Alfonz PIRC (za AGV fakulteto)
9. prof. Pavel MARC (za ekonomske fakulteto).

FINANČNO STANJE

Od odobrenih kreditov za leto 1957 smo porabili do 31.XII.1957.

<u>Osební krediti:</u>	<u>Odobreno:</u>	<u>Porabljeno:</u>	<u>Ostane:</u>
	17.651.353	17.651.353	-

Materialni krediti:

1. Pisarniške potrebščine	150.000	149.932	68
2. Kurjava	1.555.000	1.545.129	9.871
3. Razsvetljava	692.275	692.275	
4. Potni in selitveni stroški	53.125	52.978	147
5. Šiščenje, vzdrž.in zavarov.	700.000	699.777	223
6. Pošt.tel.in telegr.	412.000	404.495	7.505
7. Inventar	500.000	494.754	5.246
8. Vzdrž.prevoz.sredstev	17.600	17.598	2
	<u>4.080.000</u>	<u>4.056.938</u>	<u>23.062</u>

Funkcionalni krediti

1. Nabava knjig in rokopisov	7.840.000	7.839.865	135
2. Knjigovoznica	350.000	348.103	1.897
3. Fotolaboratorij	175.000	174.936	64
4. Prispevek za tisk bibliogr.	100.000	100.000	-
5. Nabava kartotečnih listkov	75.000	75.000	-
	<u>8.540.000</u>	<u>8.537.904</u>	<u>2.096</u>

Rekapitulacija

Osebnih kreditov	17.651.353	17.651.353	-
Materialni krediti	4.080.000	4.056.938	23.062
Funkcionalni krediti	8.540.000	8.537.904	2.096
	<u>30.271.353</u>	<u>30.246.195</u>	<u>25.158</u>

Letni kredit	30.766.406
za 50% nagrade	495.053
	<u>30.271.353</u>
poraba kredita	30.246.195
ostanek -	<u>25.158</u>

STANJE OSEBJA

Med letom 1957 so odšli iz Narodne in univerzitetne knjižnice naslednji uslužbenci:

Maša Šlajpah bibliotekar
Tone Razpotnik sekretar

Med letom 1957 so prišli v Narodno in univerzitetno knjižnico naslednji uslužbenci:

Slavka Lokar bibliotekar

Dne 31. decembra 1957 je imela Narodna in univerzitetna knjižnica naslednje uslužbenke:

Prosvetna - znanstvena služba:

1. dr. Bohinec Valter	znanstv. sodelavec	
2. dr. Cajnkar Stanko	"	"
3. Gspan Alfonz	"	"
4. Kalan Pavle	"	"
5. dr. Kermauner Dušan	"	"
6. Logar Janez	"	"
7. dr. Rupel Mirko	"	(upravnik)
8. Ude Alojz	"	"
9. Bajt Anton	bibliotekar	
10. Berčič Branko	"	
11. Bulovec Stefka	"	
12. Cizelj-Aleš Ana	"	
13. Jugovec Mihaela	"	
14. Lokar Slavka	"	(pripravnik)
15. Mohorič Stana	"	
16. Moravec Stana	"	
17. Pintarič Ivan	"	(pripravnik)

18. Podpac Justina	bibliotekar
19. Rijavec Jože	"
20. Subadolnik Stane	"
21. Veselko Maks	"
22. Vrančič Radojka	"
23. Božič Majda	knjižničar
24. Doležal Vanda	"
25. Goetiša Nevenka	"
26. Kurajica Mišel	"
27. Oblak Jakob	"
28. Posavec Ančka	"
29. Stojkovič Majda	"
30. Trampuž Vanda	"
31. Vajda Bogdan	"
32. Vohar Bernarda	"
33. Zidar Marija	"
34. Žužek Jože	"

Upravna stroka

1. Guzelj Breda	referent
-----------------	----------

Pisarniški uslužbenci

1. Čepon Anica	strojepiska III. razr.
2. Dolenc Jakob	administrator
3. Dobravec Slavka	pisarniški referent
4. Hafner Jože	"
5. Jerin Darinka	administrator
6. Justin Matko	pom. pis. referent
7. Kralj Vera	strojepiska II. razr.
8. Lavrih Anton	arhivar
9. Mlinar Marjan	ekonom
10. Rajar Ivan	administrator
11. Šafec Marija	pisarniški referent
12. Šubic Gabriel	"
13. Štular Alenka	"
14. Šmajdek Zora	arhivar

Finančni uslužbenci

1. Kalin Joža	računovodja
---------------	-------------

Pomožni uslužbenci

1. Gregorič Anton	pom. uslužbenec	telefonist
2. Goršič Drago	"	"
3. Prezelj Joahin	"	telefonist

Evalificirani delavci

1. Kopač Alojzij	kurjač
2. Kramar Viktor	fotograf
3. Lampič Rudolf	knjigov. višji specialist
4. Škrl Gabriel	" mojster

Folkvalificirani delavci

1. Repnik Ivan skladiščnik
2. Vozelj Dora knjigoveška delavka
3. Rajko Cilka " "

Nekvalificirani delavci

1. Buršič Alojzija snažilka
2. Erman Anica "
3. Kramžar Jožefa "
4. Luznar Marjeta "
5. Zupan Mihaela "
6. Šafec Albina garderoberka

Honorarno osebje

1. Zepič Ludvik vodja glasbenega oddelka

Skupno je bilo dne 31. decembra 1957 v Narodni in univerzitetni knjižnici 67 uslužbencev. Od tega zamestvenih sodelavcev 8, bibliotekarjev 15, knjižničarjev 12, administrativnih uslužbencev 16, pomožnik (delavcev) 16

UPRAVNA PISARNA

Vložni zapisnik izkazuje v letu 1957 933 zaporednih števil. Za obisk Narodne in univerzitetne knjižnice je bilo izdanih od jan.-sept. 1957 610, od okt.-dec. 1957 2298 izkaznic, in sicer od okt.-dec. 1957:

Študentom prir. in filozof. fakultete	754	-	33 %
" prava	180	-	8 %
" ekonomske	61	-	2.2 %
" tehn. vis. šole	637	-	27.8 %
" medicinske	155	-	6.8 %
" gozd. agr. in veter	225	-	9.8 %
" višje pedag. šole	30	-	1.3 %
" akad. za glasbo	13	-	0.6 %
" akad. za igral. umetn.	12	-	0.5 %
drugim	231	-	10 %

EKONOMAT

Poglavitna skrb je bila za nove kovinske police, katerih nabavo je omogočil investicijski kredit. Prvotno so bile zamišljene police iz aluminija, vendar ni bilo materiala pa tudi ne bi bile v aluminiju tako popolne kakor v železu. Nabavili smo jih 61, kar da 732 metrov za postavitev knjig. Nekaj polic smo ogradili z železno mrežo, da bomo tu spravili redkosti.

Z lesenimi policami smo opremili hodnik 4. skladišča in del podstrešja, tako da ne bo treba knjig puščati v kupih na tleh.

Nabavili smo tudi šest kartotečnih omaric in dve pisalni mizi. V predakcesiji smo postavili kamin, ker je soba po dobi kurjenja izredno mrzla. Za časopisno čitalnico smo nabavili 6 stojal za revije.

Za poskušnje smo v skladiščih napeljali fluorescenčno luč (veega 3 cevi), zakaj vti dosedanji poskusi za ureditev razsvetljave v skladiščih se niso obnesli. Upati je, da se bo ta poskus obnesel.

VELIKA ČITALNICA

Velika čitalnica je bila odprta za obiskovalce ob delavnikih od 7. do 21. ure, od 1. julija do 14. septembra pa od 8. do 12. in od 17. do 20 ure. Ob sobotah je bila zaradi čiščenja od 14. ure dalje zaprta.

V letu 1957 je bilo v veliki čitalnici 68.854 obiskovalcev. Od teh je bilo 67.925 študentov (39.010 moških in 28.915 žensk). Ostalih je bilo 929 (838 moških in 91 žensk).

V čitalnici je bilo izdanih 61.129 zvezkov, za interno službeno rabo pa 2.932, skupaj 64.061.

Na dom je bilo izposojenih 3.870 zvezkov v 2.558 osebam.

Poslali smo 238 reklamacij.

V čitalnico smo dobili 27 novih signatur in 154 kompletacij.

V skladišča smo premestili 44 zvezkov.

Knjigovezu smo oddali v vezavo 103 knjige in v popravilo 283.

Večerni obisk je bil povprečno 40 oseb.

Upravi smo pošiljali predloge za naročilo knjig, za katere so se obiskovalci zanimali.

Nove knjige in revije smo razstavljali v čitalniški vetrini.

Zaradi bolezni tov. Šubica ni bilo mogoče do kraja izvesti revizije priročne knjižnice.

SKLADIŠČE

Poleg rednega dela se je od poletja do decembra opravilo nadaljevanje velike revizije (od sign. 98.001 do sign. 115.000). Razen tega so uslužbenci skladišč preselili polovico 2. skladišča, ker je bilo treba pripraviti prostor za kovinske police.

ČASOPISNI ODDELEK

Oddelek je poleg rednega dela opravil še naslednje:

1. nadaljeval je z urejevanjem duplikatov ter jih odlagal na podstrešje;
 2. nadaljeval je z urejevanjem predvojnih erbskih in hrvatskih revij in prišel do črke E.
 3. pospravil je zaostala slovenska periodika (povešini drobiž);
 4. pospravil je precejšnje število zaostalih povojnih erbohrvatskih revij v mapah;
 5. pripravil je 98 kosov Pravde in Jutarnjega lista za vezavo;
 6. združil je razne stare kartoteke v eno, ki je spravljen v lepih mapah (55 fasciklov);
 7. izdelal je za natis pregled tujih revij, ki jih prejema Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Ovire so bile: premalo osebja, bolezen in pomanjkanje prostora.

Pregled periodičnega tiska za leto 1957.

Jugoslavija

Republika	Revije in bilteni	Časniki in gradni listi
Slovenija	152	70
Zamejski Slovenci	5	13
Hrvatska	255	140
Srbija	421	119
Bosna in Hercegovina	60	57
Črna gora	8	11
Makedonija	39	33
JLA	16	13
skupaj	1356	456

I n o z e m s k i t i s k

Država	Revije	Časniki	Država	Revije	Časniki
Anglija	43	6	Nizozemska	4	-
Avetrija	23	-	Norveška	1	-
Belgija	4	-	Poljska	15	3
Bolgarija	10	2	Romunija	4	-
FRG	52	-	Švedska	3	-
Danska	1	-	Švica	14	-
Finska	4	-	ZDA	45	2
Francija	55	-	ZSSSR	25	1
Italija	36	1	Unesco	12	-
Izrael	2	-	OZN	5	-
Južna Afrika	3	-			
Kanada	6	-			
Kitajska	25	-			
Lat. Amerika	2	-			
Madžarska	9	-			
Nemčija	88	-			
skupaj revij 488 časnikov 15					

K A T A L O G I

PREDAKCESIJA

V letu 1957 smo posredovali:

1. naši knjižnici:

a) z nakupi	2562 knjig	in	2230 kosov	periodik
b) z zameno	1178	"	3014	" "
c) z obveznimi primerki	8320	"	34913	" "
d) z darovi	899	"	7215	" "
skupaj	12859 knjig		47372 kosov	periodik

2. drugim republiškim narodnim knjižnicam:
z obveznimi primerki 5355 knjig in 25005 kosov periodik

3. Zamenjava se je vršila s 143 (138) ustanovami iz 26 (30) držav (v oklepajih so številke lanskega leta), in sicer:

Južno afr.unija	1(1)	Madžarska	5(4)
Anglija	6(7)	Nemčija	18(19)
Argentiniya	1(2)	Nizozemska	5(5)
Avstrija	5(9)	Norveška	1(1)
Belgija	3(4)	Poljska	10(4)
Bolgarija	1(1)	Romunija	1(1)
Braziliya	1(1)	SSSR	14(6)
ČSR	13(9)	Švedska	3(3)
Danska	2(2)	Švica	8(8)
Finska	1(1)	Venezuela	1(1)
Francija	9(11)	ZDA	19(19)
Italija	10(10)		
Izrael	1(2)		
Kitajska	1(1)		
Kanada	1(1)		

4. Za fond zamen smo nakupili in večji del že zamenjali:
666 knjig in 2662 kosov periodik.

5. V medbibliotečni izposodi smo posodili bibliotekam 219 kosov,
izposodili pa smo si 121 kosov.

Delo v oddelku je v tem letu potekalo redno. Pri nakupih se je vpeljal nov način naročanja in evidence. To in pa porast nakupa zaradi stabilizacije obračunskih tečajev tujih valut je povzročilo, da se je delo z nakupi znatno povečalo, saj je bilo nakupljenih 1522 kosov več kot prejšnje leto.

Pri zamenah knjig je številčno stanje skoro isto, le pri periodičnem tisku je viden znaten porast: prejeli smo 1393 kosov več. Napravljeni so bili v zadnjih mesecih sezname revij in knjig, ki so na razpolago za zamen. Seznam revij je bil razposlan, seznam knjig pa bomo razposlali v kratkem. Naročila revij iz tujih knjižnic so mnogo večja od desedanjih.

Pri obveznem primerku se prav tako pozna večji porast pri periodičnem tisku in pri knjigah. Z naše strani so bile pošiljke redno pošiljane v druge republike; od drugod smo prejeli s precejšnjimi zamudami. Včasih in pri nekaterih knjižnicah je znašala zamuda celo dva do tri mesece tako, da je prišla pošiljka za dva do tri mesece skupaj. Ta nerednost povzroča precej nerešljivih reklamacij, ker so med tem nedostavljene publikacije pri založbah že razprodane.

Skoro še enkrat se je od lanskega leta povečala medbibliotečna izposoja. Bila bi še večja, pa smo imeli premalo mednarodnih poštnih bonov za kritje poštnih stroškov.

AKCESIJA

V letu 1957 smo vpisali v inventarne knjige 17.488 zvezkov, in to: 9.200 obveznih primerkov, 3.095 nakupov, 993 zamenj, 3.635 darov, 565 knjig iz Federalnega zbirnega centra.

Aksesija je dala signature 9.328 knjigam osnovnega knjižnega fonda, 1.440 arhivskim primerkom, 1.761 dubletam, skupaj 12.529 zvezkom.

V posebne sezname smo vpisali 1.365 društvenih in 261 šolskih spisov. Začasno obdelanih in sortiranih je bilo 1.356 enot drobnega tiska in 2.572 drugih publikacij.

ABECEDNI INZNSKI KATALOG

Katalogizirani smo prvenstveno obvezne primerke in publikacije, nabavljene z nakupom in zamenjavo. Od še nepostavljene prejšnje zaloge (pridobljene predvsem iz Federalnega zbirnega centra) smo obdelali večjo skupino srbskih in hrvatskih tiskov; knjige v drugih jezikih smo upoštevali poglavitno zaradi popolnitve že postavljenih knjižnih serij. Izmed darov smo izbirali za takojšnjo obravnavo zlasti jugoslovanske knjige. Ker sta bila samo dva katalogizatorja zaposlena vse leto v glavnem samo s katalogizacijo, smo prekatalogiziranje starega fonda omejili, da ne bi nastal zastoj pri novih prirastkih.

Katalogizirane knjige (osnovni fond)	11.077 zvezkov
Katalogizirani arhivski izvodi	1.318 "
Katalogizirane dublete	1.936 "

Oddelk je pripravljaj gradivo za sezname inozemskih novitet namenjene Bibliografskemu inštitutu FLRJ, sestavljal sezname novosti za objavo v veliki čitalnici in v Ljudski pravici ter seznam periodičnega tiska.

STVARNI KATALOG

Za sistematski in geselski katalog je bilo katalogiziranih 6.093 enot. Reviziji in poenačitvi obeh katalogov je bila tudi v tem letu posvečena potrebna pažnja s sprotnimi popravki v vseh skupinah. Obsežnejše dopolnitve so bile opravljene v skupinah DK 1, 33, 62. Skupina DK 1 je pripravljena za uporabo obiskovalcev. Sortiranih in vložnih je bilo 22.267 listkov.

Poleg rednega dela se je osebja vsega katalognega oddelka posvečalo vzgoji novincev, ki jih je uvajalo v knjižnično poslovanje. Razen tega je dajalo nasvete za knjižničarsko delo drugim znanstvenim in strokovnim knjižnicam ter pomagalo strankam pri iskanju zaželene literature. Zbiralo in urejalo je gradivo za Objave Narodne in univerzitetne knjižnice.

ROKOPISNI ODDELEK

Inventarna knjiga rokopisnega oddelka izkazuje naslednji prirastek: 43 inv. številke z ok. 617 enot; od tega darov 34 (ok. 572 enot), zamenjav 6 (41 enot) in nakupov 3 (4 enote). Najvažnejši prirastki tega leta so: 34 Cankarjevih dopisov M. Rohrmanovi, Cankarjevo zdravniško spričevalo iz l. 1918, 3 Aškerčevi in 2

Stritarjeva dopisa Milčinskemu, Meškova korespondenca s Slovaki (87 kosov), 3 črtice Prežihovega Voranca, 2 Cimperzanovi pismi, razno gradivo o L. Adamiču (23 enot), deli zapuščin A. Foersterja in B. Znidaršiča itd., med fotografskimi posnetki pa gradivo o slovenskem protestantizmu iz Kemptena, Stuttgarta, Tubingena in DAS, Galuseova korespondenca iz Göttingena, prešerniana iz DAS in 6 Prešernovih pesmi, pridobljenih iz Argentine, Cankarjeva črtica Križ in sulica, 4 Levstikova pisma Miklošiču in drugo.

Katalogizacija. - Obdelanih in postavljenih je bilo 44 signaturnih števil (ms 1080-1123), od tega 2 nakupa, 5 darov in 37 iz starega fonda; katalogizirano gradivo obsega 95 enot, od tega 2 nakupa, 14 darov in 79 iz starega fonda. Napísanih in vloženih je bilo 96 kartotečnih listkov. Med temi rokopisi so: Bedezin Dohtarske Bukve iz l. 1747, Ciglarjev Samerk vseh kranjskih pridig, Jurčičev Diguž, del Metelkove zapuščine, Novakovo delo Učitelji in učiteljice na bivšem Kranjskem pred 1869, Petrovševa Bibliografija za zgodovino slovenskega ljudskega in srednjega šolstva do 1869, Rogerijeve slovenske pridige, gradivo o Trubarjih, posamezna dela Androvica, Cerarja-Danila, A. Debeljaka, Derganca, Gerbiča, Korošca, Kurnika, Merharja, Molnarja, Pregelja, Raiča, posamezna pisma Abichta, Einspillerja, Hahna, Kluna, Lega, Malinškove, Muysa itd. Obdelanih in pripravljenih za katalogizacijo je ostalo še ok. 1.700 enot iz zapuščine Zofke Kvedrove, ni pa mogla biti urejena zapuščina Srečka Kosovela, kot je bilo predvideno s planom za l. 1957.

Zaključen je bil katalog inkunabul v Sloveniji, s katerim je prišlo v razvid vsega 1.007 inkunabul, od tega 852 različnih del; med tem gradivom je obdelanih tudi 461 inkunabul iz Narodne in univerzitetne knjižnice. Katalog je izšel jeseni 1957 v izdaji Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Uslužbenec rokopisnega oddelka je sodeloval v ekipi, ki je v Muzejski knjižnici urejala zbirko tiskanih okrožnic, patentov in razglasov iz 18. in 19. stoletja. Glede na dogovor med upravama obeh zavodov je bilo ob tej priliki za Narodno in univerzitetno knjižnico iz fonda duplikatov Muzejske knjižnice pridobljenih nekaj tisoč slovenskih in nemških tiskov (večinoma tiskanih v Ljubljani, Trstu, Celovcu, Beljaku ali drugod na Slovenskem) iz let 1722-1854.

Za fototeko je bilo inventariziranih in katalogiziranih 105 enot s 10.283 posnetki ter napisanih in vloženih v katalog 92 listkov, opremljenih 173 s kontaktnimi kopijami (gl. inv. knjiga št. 367-452). Med novim gradivom mikrofilmov so sledeče najvažnejše pridobitve: prešerniana iz DAS (7.138 posnetkov), protestantika iz Dreedena, Dunaja, Stuttgarta, Tubingena in DAS (1.208 posnetkov), prekmurska pesmarica iz Maribora, slovenske prisege, pravila bratovščine Marijinega darovanja v Komendi 1660 in drugi slovenski teksti iz Škofjjskega arhiva v Ljubljani, slovenske prisege in gorske bukve iz DAS, slovenske litanije (privatna last), nov posnetek Škofjeloškega pasijona iz kapucinskega samostana v Škofji Loki, Cankarjeva črtica Križ in sulica, 1 Murnovo pismo (privatna last, del Costove zapuščine

13

iz Leningrada, gradivo o Aškercu, Vilharjih in Rudežu (originali v Narodni in univerzitetni knjižnici) in tiski Nova krainska pratika 1741 iz Muzejske knjižnice, Straussov Almanach 1579 in 3 cesarski patenti 1766-1768 iz DAS, časnik Delavec 1895-1898 z Dunaja, Calderinijeva knjiga Aquileia Romana iz Trsta, posamezne naslovne strani in teksti (originali v Narodni in univerzitetni knjižnici) in drugo. Vse gradivo, ki je spravljeno v domačih hraniliščih, je bilo treba najprej pregledati in izbrati ter pripraviti za obdelavo v fotografskem laboratoriju Narodne in univerzitetne knjižnice, izdelane fotokopije pa nato urediti in pripraviti za inventarizacijo.

V oddelku za tisk NOB je bilo opravljeno samo tekoče delo s strankami. Zaradi pomanjkanja časa ni bila nadaljevana revizija gradiva v tem oddelku in niso bile katalogizirane došle novosti.

Razen posameznih manjših del ni bila izvršena nobena pomembnejša restavracija. Izdelan je bil proračun za opremo restavratske delavnice v Narodni in univerzitetni knjižnici, knjigovez G. Škerl pa je bil na 14-dnevni praksi v inštitutu za patologijo knjige v Rimu. Zaradi usposobljenosti za organizacijo in vodenje restavratskih in konzervatorskih del v knjižnicah je bila prof. A. Gspanu s posredovanjem Zveze društev bibliotekarjev FLRJ dodeljena štipendija za 4-mesečni študij v omenjenem inštitutu v Rimu, ki ga je nastopil s 1. oktobrom 1957.

V čitalnici oddelka je delalo v l. 1957 skupaj 1.361 bralcev; od tega je bilo 329 študentov (108 moških, 221 žensk) in 1.032 ostalih obiskovalcev (991 moških, 111 žensk). Izposojenih je bilo 5.317 rokopisov in 2.472 knjig. Oddelek je obiskalo 64 ekskurzij s 1.047 udeleženci. - Povprečni dnevni obisk čitalnice se je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko zmanjšal (4,55 : 4,83), zmanjšalo se je tudi število izposojenih rokopisov (za 337), medtem ko se je dvignilo število izposojenih knjig (za 213).

Oddelek je priredil eno samostojno razstavo, in sicer: Naši protestantski pisci, 7.-23. februarja 1957. Sodelovali smo z gradivom in pri ureditvi razstave zivljenje in delo dr. Franceta Prešerna, ki je bila meseca maja 1957 prirejena v Prešernovem muzeju v Kranju. Ker je bila razstavna dvorana oddana za druge potrebe, je odpadla predvidena razstava ob 70-letnici sarti frana Levstika, razstavi povečeni slovenskemu koledarju in kongresu ZK, pa sta bili prenešeni v plan za leto 1958.

BIBLIOGRAFSKI ODDELEK

Redno delo: Izdanih je bilo za tekočo slovensko bibliografijo knjig in člankov 26.890 listkov. Dotiskala se je Slovenska bibliografija za l. 1954, za Slovensko bibliografijo za l. 1955 so se začele tiskarske korekture. Mesečna bibliografija je izhajala v "Knjigi 57".

V bibliografskem oddelku vse pogosteje iščejo informacije znanstveni in strokovni delavci, časnikarji, študentje itd. Tudi sami smo iskali drugod informacij. Oddelek je dal in sprejel skupno 1.311 informacij.

Izredno delo: Muzeju NOB smo dajali sproti v prepis vse listkovno gradivo o NOB, tako da je s svojo literaturo na tekočem in mu ni treba opravljati še tu opravljenega dela. Izdelali smo bibliografijo H. Heineja (prevodi v slovenščino, članki o Heineju). Za razstavo prevodov, ki jo je priredilo v Narodni in univerzitetni knjižnici Društvo slovenskih prevajalcev, smo sestavili seznam prevodov iz tujih literatur v slovenščino in v druge jugoslovanske jezike. Izdelali smo bibliografijo o Tarasu Ševčenku za knjižnico "Gosudarstvennaja publičeskaja biblioteka Akademii nauk Ukrajinskoj SSR". Sestavili smo bibliografijo prevodov iz bolgarščine in literaturo slovenskih piscev v Bolgariji za Nac. biblioteko "Vasil Kolarov" v Sofiji.

GRAFIČNI IN KARTOGRAFIČNI ODDELEK

Zbirke so napredovale kakor sledi:

1. Zemljevidov je bilo katalogiziranih in uvrščenih v mape 860 (143,3%) 27 dvojnih primerkov;
2. katalogiziranih je bilo 25 atlantov (100%) + 1 arh. primerk + 5 dvojnih primerkov;
3. zbirka portretov se je povečala za 205 kosov (102,5%) + 2 arh. primerka + 1 dvojni primerk;
4. zbirka razglednic se je povečala za 895 kosov (140,8%) + 72 dvojnih primerkov;
5. lepakov je bilo uvrščenih 463 (115,8%) + 463 dvojnih primerkov.

Poleg tega je zbirka drugih grafik napredovala za 249 inventariziranih kosov + 3 dvojne primerke.

Inventarizirana oz. katalogizirana zaloga oddelka se je torej leta 1957 povečala za 2697 kosov + 13 arhivskih in 571 dvojnih primerkov in je konec leta obsegala skupaj 28.300 kosov + 131 arhivskih in 4.167 dvojnih primerkov. Posebej naj bo navedeno, da obsega zbirka zemljevidov sama 5.663 kosov, atlantov pa je postavljenih 355. (Zbirka lepakov v Narodni in univerzitetni knjižnici obsega sedaj okoli 28.000 primerkov; v to število so všteti tudi lepaki iz ostalih republik, ki jih oddelek ne evidentira).

Posebno pomembne so bile v letu 1957 sledeče pridobitve: 108 zemljevidov iz zapuščine dr. A. Brileja (nakup), 115 eklibrisov (dar tov. št. Tausiga) in Karntner Heimatatlas, del A, Klagenfurt 1951-1956 (nakup).

Oddelek je skupaj z Društvom za raziskovanje jam Slovenije v okviru V. Ljubljanskega festivala pripravil v razstavni dvorani Narodne in univerzitetne knjižnice razstavo: "Slovenski podzemeljski svet", ki je trajala od 29.VI. - 21.VII.1957. in imela lep uspeh.

Obiskovalcev je imel oddelek v tem letu:

študentov:	m.	240	ž.	149	skupaj	389
drugih:	m.	222	ž.	75	skupaj	297
vseh:	m.	462	ž.	224	skupaj	686

Zemljevidov, atlantov in slik je bilo izposojenih v oddelku 429, na dom 213, skupaj 642 kosov.

CENTRALNI KATALOG FLRJ

Od Bibliografskega inštituta v Beogradu smo doslej dobili ok. 550.000 listkov (kopij) za centralni katalog, ki obsega tuje knjige od 1918 dalje v vseh pomembnejših knjižnicah Jugoslavije. Za ureditev tega gradiva, ki se stalno veča, je določen samo en bibliotekar, a še ta je bil pritegnjen v preteklem letu k nujnemu delu v akcesiji. V letu 1957 je uredil 90.500 listkov in vložil 37.047. Črka A je urejena in alfabeti-rana. Pomanjkanje primernih katalognih omarič, pomanjkanje prostora in seveda tudi osebja je povzročilo, da ni več urejenega.

FRANČOSKI ODDELEK

Knjižni fond se je povečal za 161 enot, periodičnih publikacij smo dobili 49. Knjige in periodika daruje Francoski inštitur v Zagrebu.

Obisk je znašal 5.021 oseb, od tega študentov 1.795, drugih 3.226. Na dom je bilo posojenih 3.956 zvezkov, v čitalnici 3.876, skupno 7.832 zvezka. ~~Od zvezkov, v čitalnici 3.876, skupno 7.832 zvezka.~~ Od zvezkov, ki so bili posojeni na dom, je bilo 1.456 znanstvenih in strokovnih ter 2.500 leposlovnih knjig.

Opravljeno je bilo naslednje delo: revizija katalogizacije iz let 1946 in 1947 (kar je dalo 2.346 listkov) katalogizacija starega fonda, in sicer oddelka literarne zgodovine in kritike. Skupno je bilo katalogiziranih 588 zvezkov, od tega 165 zvezkov novosti in 423 zvezkov starega fonda.

GLASBENI ODDELEK

Ta oddelek je povečal svoj fond s 1.291 muzikalijami. Med novimi pridobitvami je obsežno gradivo prof. Stanka Premrla, del zapuščine Franca S. Adamiča in Ivana Kokošarja (to dvoje smo dobili v zameno za naše duplikate od glasbeno-narodopisnega inštituta), zbirka narodnih napevov (dobili od znanega zbiralca Franca Kramarja) in 10 rokopisnih enot Slavka Osterca.

Katalogiziranih je bilo 1.078 muzikalij. Obiskovalcev je bilo 731, od tega študentov 430, drugih 301. Izposojenih 1.380 muzikalij, od tega na dom 474. Danih je bilo 284 informacij.

Oddelek se lepo razvija v centralno slovensko glasbeno knjižnico.

KNJIGOVEZNICA

Knjigoveznica je napravila 2.694 vezav. Poleg tega je bila opravljena še cela vrsta del: luknanje listkov, popravila vezav, izdelava map, škatelj, tulcev za zemljevide, kuvert itd. Tudi je bi restavriranih 24 tiskov in rokopisov.

Mojster Gabrijel Škerl je bil na 3-tedenskem stažu v Istituto di patologia del libro (Rim), kjer se je izpopolnjeval v restavraciji starih knjig in rokopisov.

FOTOGRAFSKI LABORATORIJ

Izdelal je 9.100 posnetkov, 2.906 povečav in 157 kontaktnih kopij.

STATISTIKA

Prirastek po inventarjih

	<u>Dolž. izv.</u>	<u>Nakup</u>	<u>Stara zal.</u>	<u>Zamena</u>	<u>Darovi</u>	<u>Skupaj</u>
Knjige " (Fr. odd.)	9.200	3.095	565	993	3.635 161	17.488 161
Periodika " (Fr. odd.)	1.922	356	-	479	210 13	2.967 13
Okop. (enot)	-	4	-	41	572	617
Muzikalije	257	299	69	224	511	1.360
Književ. in atlanti	74	123	755	8	39	1.999
Fotogr. graf. in gl. lepaki	96	3	432	51	165	747
Skupaj:	11.549	3.880	1.821	1.796	5.306	24.352

O B I S K

	Študenti			Ostali			Skupaj
	moški	ženske	vseh	moški	ženske	vseh	
Vel. čitalnica	39010	28915	67925	838	91	929	68854
Časop. "	6052	3343	9395	1826	1094	2920	12315
Rokopisni odd.	108	221	329	921	111	1032	11361
Franc. odd.	991	804	1795	1836	1390	3226	5021
Glasb. odd.	240	190	430	252	49	301	731
Graf. odd.	240	149	389	222	75	297	686
	46641	33622	80263	5895	2810	8705	88968

Če prištejemo še 64 ekskurzij s 1047 udeleženci
znaša obisk 90.015

I Z P O S O J A N J E K N J I G

	Tu	Na dom	Skupaj
Velika čitalnica	64061	3870	67931
Časopisna "	10433	-	10433
Rokopisni odd.	rokop. knjige	5317 2472	5317 2472
Francoski "	3876	3956	7832
Glasbeni "	906	474	1380
Graf. in kart. odd.	429	213	642
	87494	8513	96007

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

b

|| 470484

1957